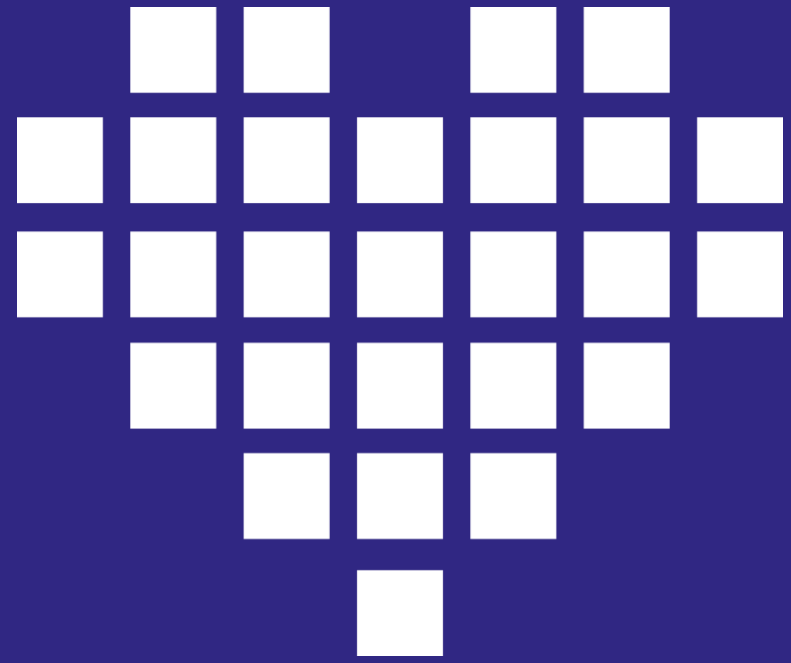
Personalens språkkunskaper

Lägesöversikt för nationalspråksnämnden

Juha Saarinen, personaldirektör

Fyra frågor – en lägesbild

1

Erkännande av språkkunskaper

Språkbrukstillägg betalas till ca 95 anställda. Språkkunskaper registreras i Talentti under 2027.

2

Tvåspråkiga platsannonser

Möjliga redan nu. Det finns ingen gemensam linje för att alla annonser ska vara tvåspråkiga.

3

Språkbedömning vid rekrytering

En modell för bedömning av kunskaper i finska blir klar för 2027. Nästa steg är att göra bedömningen av svenska enhetlig.

4

Språkutbildningar

Svenskkurser på olika nivåer, Språkcafé och webbkurs. Ledningens samtalskurs börjar 1/2027.

Tvåspråkighetsprogrammet: personal

Åtgärd i programmet	Ansvar	Läge	Vad vi gör
Register över språkkunskaper och årlig lägesbild i delårsrapporten	Personaldirektör	**Inte klart**	Talentti: registrering och rapportering under 2027; kravet som preliminär riktlinje.
Kartläggning av personalens språkkunskaper per uppgiftsområde	Sektordirektörer	**Inte klart**	Via Talentti-systemets del för språkkunskaper under 2027.
Anvisning till chefer om tvåspråkighet vid rekrytering och introduktion	Personaldirektör	**Delvis**	Beaktas i rekryteringsanvisningar och standardtexter; introduktionen ses över.
Språkbrukstillägg till dem som aktivt använder båda språken; mer sporrande	Personaldirektör	**Under arbete**	Betalas till ca 95 anställda; vi utreder hur processen anpassas till programmet.
Avgiftsfria kurser i nationalspråken för alla som vill	Personaldirektör	**Pågår**	Samtalskurser, repetitionskurs, Språkcafé, webbkurs; ledningens kurs 2027.
Fortbildningsplan på svenska (obligatoriska utbildningar per yrkesgrupp)	Personaldirektör	**Ej utarbetad**	Svenska ingår i utbildningsprogrammet; ingen separat plan finns.
Tvåspråkig personal i varje arbetsskift där det finns svenskspråkiga kunder	Sektorerna	**Under arbete**	Vi utreder hur språkkunskaper beaktas i arbetsskiftsplaneringen (Oma Työ).

Språkbrukstillägg erkänner språkkunskaper

94–99

anställda fick tillägget varje månad april–september 2026

Servicebegäranden om språkbrukstillägg i VAKKA 1.1–17.9.2026

24	15	4	5
begäranden	godkända	returnerade – inte ansökt enligt anvisningen	rådgivnings-ärenden

Nuvarande process för beviljande

1 Förslag i VAKKA
Närmaste chefens chef, efter prövotiden

→

2 Granskning
Sektorteamets HR-expert, enligt anvisningen på intranätet

→

3 Beslut
HR-tjänster beviljar och meddelar förslagsställaren

Grund för beviljande: det andra inhemska språket används i kundservicen återkommande och nästan dagligen. Tillägget beviljas inte om språket ingår i uppgiftens grundkaraktär eller i den uppgiftsrelaterade lönen. Antalet ansökningar och beslutsgrunderna kan inte tas ut ur lönesystemet, så siffrorna bygger på en sökning i VAKKA. År 2026 har ingen ansökan avslagits för att villkoren saknats.

Under arbete: synliga språkkunskaper

Utreds

Talentti och Oma Työ

Kompetenshanteringssystemet Talentti tas i bruk i slutet av 2026 och får en del för språkkunskaper.

Uppgifterna kan användas i arbetsskiftsplaneringen (Oma Työ). Stöder programmets krav på tvåspråkig personal i varje skift.

Förutsätter enhetliga grunder för registreringen.

Utreds

Reformen av lönesystemet

Uppgifternas kravnivå bedöms på nytt.

Vi granskar hur de språkkunskaper som uppgiften kräver syns i lönesättningen – inom ramen för kollektivavtalen.

Utreds

Processen för språkbrukstillägg

Tvåspråkighetsprogrammets mål: ett mer sporrande tillägg.

Vi utreder att flytta beslutanderätten till sektorerna, närmare arbetet.

Gemensamma kriterier och uppföljning tryggar likabehandlingen mellan sektorerna.

Tvåspråkiga platsannonser

Nuläge

- Annonsen publiceras på finska, svenska eller tvåspråkigt beroende på uppgiften.
- Den rekryterande chefen beslutar om annonsens språk och innehåll.
- Alla annonser lyfter fram att välfärdsområdet är tvåspråkigt. Standardtexterna finns på båda språken.
- Svenskspråkiga annonser publiceras varje år: två år 2026, i linje med att antalet annonser totalt har minskat.

Begränsningar och öppna frågor

- Systemets gräns på 10 000 tecken: en tvåspråkig annons ryms, men måste ofta kortas.
- Två separata annonser på olika språk kan inte publiceras i samma rekrytering.
- Ingen gemensam linje har dragits för att alla annonser ska vara tvåspråkiga.
- En ändring kräver lösningar för översättning, kvalitet och resurser.

Språkbedömning vid rekrytering

Nu

Uppgiftsspecifik bedömning

Kravet på språkkunskaper anges i platsannonsen.

Bedömning t.ex. genom intervju på språket i fråga, skriftlig uppgift eller arbetsprov.

2027

Modell för finska

En modell för bedömning och stöd av kunskaper i finska bereds.

Uppgiftsspecifika språkkrav och enhetlig bedömning i rekryteringens olika skeden.

Att utveckla

Svenska

Enligt tvåspråkighetsprogrammet ska sökandenas praktiska kunskaper i båda nationalspråken utredas.

Det som ska utvecklas är hur bedömningen görs enhetlig – principerna i modellen för finska kan utnyttjas.

Språkutbildningar

Svenska i kundarbetet

Samtalskurser på olika nivåer
Hösten 2026
Kurs

Rostig svenska
Repetition av skolsvenskan
Kurs

Språkcafé
Språkkafé för samtalsövning
Café

Svenska inom social- och hälsovård
Webbkurs för självstudier (Noheva), ca 4 h
Webb

Finska i kundarbetet

Höstens språkkurser
Pågår, anmälningstiden har gått ut
Kurs

Finska i kundarbetet
Fokus på hälsovård. Webbkurs (Noheva), ca 4 h
Webb

Hälsovårdsfinska 1–5
För läkare, Duodecim Oppiportti
Extern

Deltagandet avtalas med chefen utifrån den anställdas och enhetens behov. Kurserna finns i Loki.

Ledningens samtalskurs i svenska

8.1.2027
start

10 × 60 min
Teams, varannan fredag

12
deltagarplatser

Målgrupp
Sektordirektörer och serviceområdeschefer. Planerad utifrån ledningens egna diskussioner.

Mål
Modig och smidig kommunikation i ledarskapet – inte perfekt grammatik.

Samtalsteman på svenska

1	Presentation och eget ansvarsområde
2	Reformprogrammet
3	Budget och prioritering
4	Ledarskap i förändring
5	Personal och kompetens
6	Produktivitet, effekt och digitalisering
7	Samarbete över organisationsgränser
8	Svåra ledarskapssituationer
9	Framtidens välfärdsområde
10	Sammanfattning och aktuellt forum

Öppet om det som ännu är ofärdigt

Vi ser att

- Det finns ännu inget register över språkkunskaper, och ansökningar om språkbrukstillägg kan inte rapporteras tillförlitligt.
- Anvisningen för språkbrukstillägg (nästan daglig användning, ansökan av chefens chef) motsvarar inte helt programmet.
- Ingen fortbildningsplan på svenska per yrkesgrupp har utarbetats.
- Bedömningen av svenska vid rekrytering är ännu inte enhetlig.

Pågående arbete

- Talentti tas i bruk i slutet av 2026. Språkkunskaper registreras och rapporteras under 2027; registerkravet som preliminär riktlinje.
- Vi utreder hur processen för språkbrukstillägg anpassas till programmet.
- En linje för platsannonsernas språk behövs före en ändring.
- Vi utreder om principerna i modellen för finska (2027) kan användas även vid bedömning av svenska.